

Provokace: Nezval pomáhá uprchlíkům!

šokující!!!!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

multikulturní
centrum
praha

Rozdělte se do dvojic a přečtěte si báseň od Vítězslava Nezvala, kterou napsal v roce 1933 při své cestě po Evropě a kterou následně vydal ve sbírce Sbohem a šáteček.

Provokace: Nezval pomáhá uprchlíkům!

Zamyslete se nad hlavním námětem básně a odpovězte na otázky.

BÁSEŇ

1. K čemu básník přirovnává hranice?

2. Proč básník používá tato přirovnání?

3. Projevuje se nějak v básni doba, ve které byla napsána?

hranice

Neusedej ptáče na rozjetou pilu
Odleť Rozdrtí tě hůř než vánice
Neusedej ptáčku Zde jsou hranice
Kolik tě jich čeká na tvé cestě k Nilu

Pták si klidně hoví na brutální břitvě
na níž gilotinují se národy
Pták je poslušen své matky přírody
Neví komu patří Německu či Litvě?

Závidím ti ptáku závidím vám květy
vaši sokratovskou filosofii
Zvláště teď kdy cítím v sladkém Podyjí
zápach po síře když vidím bajonety!

Vítězslav Nezval získal za svou básnickou sbírku Sbohem a šáteček v roce 1934 Státní cenu za literaturu.

Provokace: Nezval pomáhá uprchlíkům!

Rozdělte se do skupin a společně si přečtěte, jak s touto cenou naložil a jak na to zareagoval dobový tisk. Poté odpovězte na otázky.

1. Co udělal Vítězslav Nezval se svou odměnou za Státní cenu?

ČLÁNEK NÁRODNÍ LISTY

2. Kdo byli emigranti, kterým cenu daroval a proč byli v Československu?

ČLÁNEK RUDÉ PRÁVO

3. Jak jeho čin hodnotil dobový tisk?

4. Jaký je váš názor? Měl Vítězslav Nezval právo nakládat s odměnou podle svého uvážení?

Článek z Národních listů, 3. 11. 1934

Provokace: Nezval pomáhá
uprchlíkům!

Ze státní ceny podpora Přímě groteskním by se
německé emigrace. zdál nejnovější případ
básníka Vítězslava
Nezvala, kdyby v
něm nebyl obsažen notný kus zvráţeno-
sti, tak smutně vyznačující současný náš
veřejný život. Oč jde v tomto Nezvalově přípa-
dě? O nic menšího, než o vyzývavý vý-
směch, namířený proti státu jen pro
uspokojení našich komunistů a snad ovšem i ko-
munistického svědomí páně Nezvalova.

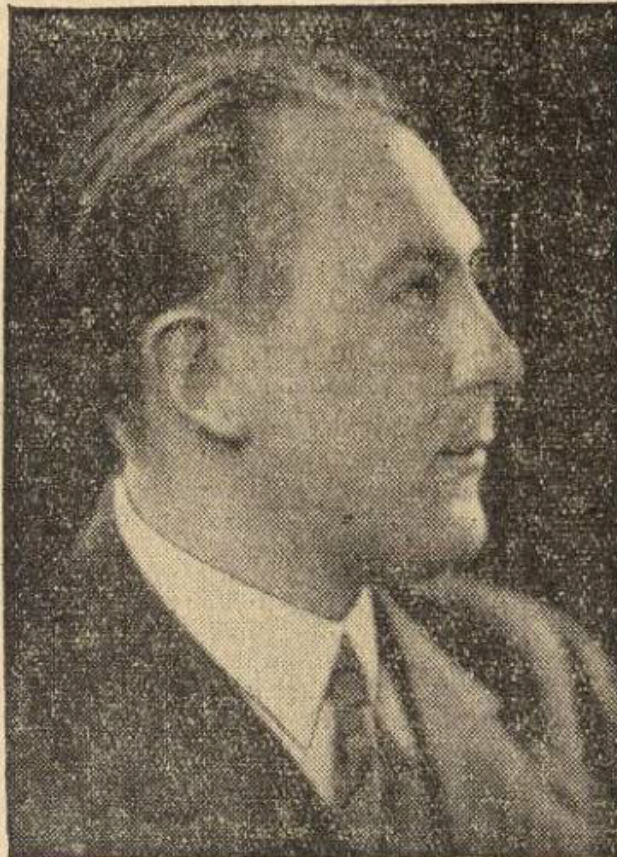
Básník Vítězslav Nezval byl při letošním
rozdílení státních cen za umění a literaturu od-
měněn za svou knihu „S bohem a šáteček“. Ko-
munistické „Rudé Právo“ nyní s nadšením ozna-
muje, že podle sdělení komunistického sen. Ned-
věda odevzdal Nezval celou částku státní
ceny — ve prospěch „protifašistické
emigrace“! Je věcí zálib i vkusu páně Ne-
zvalova, pocituje-li potřebu přispět k podpoře ně-
mecké socialistické emigrace. Ale je
svrchovanou netaktností — nechceme-li
mluviti přímo o vyložené provokaci — vůči stá-
tu, dává-li Nezval oznamovat, že právě té část-
ky, kterou byl odměněn ze státních peněz,
použil k účelu s našeho národního i stá-
tního hlediska tak pechybnému. Neboť ji-
stě právem předpokládáme, že takovéto použi-
vání částek, přidělených ze státních cen, neodpo-
vidá naprosto smyslu a poslání, které bylo
vytčeno státním cenám za umění a literaturu.

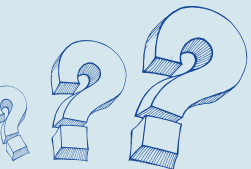
Článek z Rudého práva, 2. 11. 1934

Provokace: Nezval pomáhá uprchlíkům!

Vítězslav Nezval protifašistické emigraci

Psali jsme již o letošním rozdělení státních cen za umění a literaturu. Mezi odměněnými je letos po prvé i Vítězslav Nezval, který dostal cenu za svou knihu básní »S bohem a šáteček«. Nyni nám oznámil soudr. senátor Nedvěd, že básník Nezval odevzdal celou částku státní ceny ve prospěch protifašistické emigrace. Nejlepší český básník tímto skutkem dnes, v době vzrůstajících se živočišných fašistických štvanic dává příklad veškeré kulturní a v pravdě pokrokové veřejnosti.

Zamyslete se:

**Provokace: Nezval pomáhá
uprchlíkům!**

1. Jaké možnosti mají známé osobnosti, aby pomohly nebo upozornily na celospolečenské problémy?
2. Je podle vás důležité, aby se významné osobnosti aktivně angažovaly v různých společenských otázkách a otevřeně vyjadřovaly svůj názor?
3. Setkáváme se i dnes s podobnými činy, jako byl ten Nezvalův? Umíte uvést konkrétní příklad?
4. Jaký význam pro společnost mohou mít činy významných osobností kulturního života?
5. Udělali jste někdy vy podobné gesto jako Vítězslav Nezval?

Konec hodiny

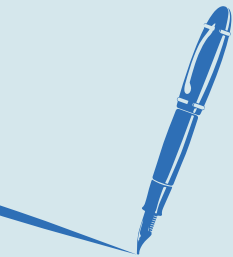
Provokace: Nezval pomáhá
uprchlíkům!

Test

Líbila se ti hodina?

Test

**Provokace: Nezval pomáhá
uprchlíkům!**

1. Jak se jmenovala sbírka, za kterou získal Vítězslav Nezval Státní cenu za literaturu?

- A)** Sbohem a šáteček
- B)** R. U. R.
- C)** Manon Lescaut

2. Co udělal Vítězslav Nezval s peněžním darem?

- A)** Peníze daroval mladým spisovatelům.
- B)** Peníze si nechal.
- C)** Peníze daroval německým emigrantům.

3. Jaká byla reakce tisku/společnosti na Nezvalův dar?

- A)** Všichni tento počín chválili.
- B)** Nikdo se k tomu nevyjádřil.
- C)** V tisku se objevily různorodé, pozitivní i negativní reakce.

Zdroje

**Provokace! Nezval pomáhá
uprchlíkům**

1. Úvodní fotografie: Portrét Nezvala k článku 28. říjen v Praze. [fotografie] Autor: Drbohlav a Langhans. In: Světozor. Praha: J. Otto, 1934, str. 5 (1. 11. 1934). / Obálka knihy: Typografie a obálka Karel Teige. Nezval, Vítězslav. Sbohem a šáteček. Praha: Fr. Borový, 1934. / Novinový článek: Dal Nezval státní cenu i těmto emigrantům? In: Národní listy – Večerník. Praha: Julius Grégr, 1934, str. 1 (28. 11. 1934). / Hlava Ference Futuristy. [fotografie] Autor neuveden. In: Moravský illustrovaný zpravodaj společenský, nepolitický týdeník. Praha: Melantrich, 1933. roč. 1933, č. 9. str. 5 (3. 3. 1933).
2. Báseň Hranice: Nezval, Vítězslav. Sbohem a šáteček. Praha: Fr. Borový, 1934, str. 14.
3. Článek Ze státní ceny podpora německé emigraci. In: Národní listy – III. vydání. Praha: Julius Grégr, 1934, roč. 74, č. 303, str. 2 (3. 11. 1934).
4. Článek: Vítězslav Nezval protifašistické emigraci. In: Rudé právo: orgán Československé sociálně demokratické strany dělnické. Praha: Fr. Toužil, roč. 15, č. 181, str. 4 (2. 11. 1934).